



KÄSKKIRI

14.07.15 nr 15-0206

Toetuse andmise tingimused iduettevõtluse hoogustamiseks ehk Startup Estonia

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel kehtestan toetuse andmise tingimused iduettevõtluse hoogustamise toetamiseks.

1. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE KIRJELDUS

1.1. Seos „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ rakenduskavaga

1.1.1. Prioriteetne suund

Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

TA&I süsteem toetab majandusstruktuuri muutumist teadmistemahukamaks ja sotsiaalsete väljakutsete lahendamist.

1.1.3. Meetme nimetus

TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT+tervis+ressursid) arendamiseks.

1.1.4. Meetme eesmärk

Meetme eesmärk on teadus- ja arendustegevuse (edaspidi *TA*) suunatus Eesti riigi, ühiskonna ja majanduse vajadustele nii teadustegevuses kui ka selle tulemuste rakendamisel, mis omakorda panustab tootlikkuse ja konkurentsivõime tõusu. Riik on rakenduslike uuringute ja ettevõtjate arendustööde tark eestvedaja ja teadusasutused teevad tihedat koostööd valitsusasutuste ja ettevõtjatega. *TA* muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks ning paraneb kasvuvaldkondade ettevõtluse hõive ja lisandväärtuse osakaal majanduses ja ekspordis. Riik peab seejuures jälgima, et liiga suur fokuseerimine ei muutuks kitsendavaks ja takistavaks faktoriks teadus- ja innovatsioonikeskkonna arengus ega halvaks teadusasutuste võimet paindlikult reageerida ettevõtjate vajadustele.

TA ning kõrgharidussüsteem on vahendiks majanduse struktuurimuutuste saavutamisel ning Eesti targal positsioneerimisel rahvusvahelises tööjaotuses.

1.1.5. Meetme tegevus

Iduettevõtluse hoogustamine. Soodustame struktuurseid muutusi ettevõtluses, toetades uute innovaatiliste ettevõtete asutamist ja kasvamist kasvuvaldkondades.

1.1.6. Meetme tegevuste tulemus

Meetme tegevuse tulemusena tegelevad Eesti ettevõtjad aktiivselt kõrge lisandväärtusega ning ekspordipotentsiaaliga innovaatiliste toodete ja teenuste väljatöötamisega.

1.2. Toetuse andmise tingimuste (edaspidi *toetusskeem*) eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on kasvuvaldkondade arendamiseks pakkuda teenuseid iduettevõtjate elukaarel ideealgest kuni kasvuni, toetades sellega Eestile ja kogu maailmale väärtuslike ettevõtjate asutamist ja tegevuse esmast laiendamist Eestis.

1.3. Toetusskeemi elluviimise tulemus

Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusena punktis 3 nimetatud sihttasemete ulatuses on:

- 1.3.1. kasvanud iduettevõtjate teadmised iduettevõtluse eripäradest tervikuna (sh ärimudelist, tootest, kliendist ja meeskonnast) ja oskused iduettevõtlusega paremini toime tulla;
- 1.3.2. suurenenud on iduettevõtjate arv, mis suudavad leida globaalse ärimudeli ning valideerida seda esimeste klientideni jõudmisel ja esmaste investeeringute kaasamisel;
- 1.3.3. suurenenud on iduettevõtjate arv, mis suudavad saavutada olulist äri kasvu, kaasates seejuures vajadusel ka investoritelt omakapitali;
- 1.3.4. Eestis on käivitunud ärikiirendid, mis pakuvad iduettevõtjatele sobilikke arendavaid teenuseid ja kapitali iduettevõtja arendamiseks.

1.4. Toetusskeemi vajalikkus

Erinevate uuringute raames on kaardistatud Eesti iduettevõtluse ökosüsteem ning ka laiemalt kogu Eesti ettevõtluskeskkonna tugevused, nõrkused, arenguvajadused ja -võimalused (nt Eesti Arengufondi koostatud “Globaalne ettevõtlusmonitooring¹ (GEM) 2013 Eesti raport”, The Global Entrepreneurship and Development Institute (GEDI) koostatud “Towards a More Entrepreneurial Estonia. Call for Action.²”).

Uuringute kohaselt on kogu ettevõtluse potentsiaali avaldumise peamised takistavad tegurid seotud inimeste ettevõtlusalaste hoiakute ning oskustega (üldine puudujääk kogemustest ja

¹ GEM [kodulehekülg](#), Lisa 4. [GEM raport](#).

² GEDI [kodulehekülg](#), Lisa 5. [GEDI raport](#).

oskustest ettevõtja äritegevuse globaalseks kasvatamisel ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste toodete arendamisel), mis ei soodusta piisavalt ettevõtlusega tegelemist.

Tänane haridussüsteem ei anna efektiivselt edasi iduettevõtja loomiseks vajalikke teadmisi ja oskusi ning suunab õppureid valima pigem teisi karjäärivõimalusi kui ettevõtjana tegutsemine. Puudusena tuleb välja ka globaalse äri kasvatamiseks vajaliku rahvusvahelise kogemusega spetsialistide puudus ning oskus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi tooteid luua ja arendada. Probleemi süvendab Eesti vähene võimekus meelitada talente väljastpoolt ning üldiselt välismaiste isikute vähene osalemine Eesti ettevõtluses. Lühikese ettevõtlusajaloo tõttu on Eestis vähe ettevõtjaid, kellel on varajase faasi investeerimise äriplaneerimine, kogemus ja vajalik võrgustik.

Samuti puudub kriitiline mass edukaid iduettevõtjaid, kes oleksid täna valmis täiel määral tegutsema äriinglina või panustama oma teadmiste, oskuste ja võrgustikuga uute iduettevõtjate arendusse. Eesti äriinglite investeerimisala võimekus on veel piiratud riskialti kapitali mahu ning ingelinvesteeringute-alaste ebapiisavate teadmiste tõttu. Eesti äriinglite hulk on viimastel aastatel mitmekordistunud, näidates investorite huvi valdkonna vastu. Seejuures on liiga vähe lisandunud piisava valdkondliku kogemusega investoreid, kelle kogemus tehnoloogiapõhisest kasvavast ärist oleks piisav, et kasumlikult investeeringuid teha ning oma võrgustikuga iduettevõtjale olulist kasu lisada. Seetõttu on oluline uute ja potentsiaalsete äriinglite kokkuviimine juba tegutsevatega ning tuua Eestisse mujal toimivaid koolitusformaate äriinglite arendamiseks. Seeläbi paraneksid äriinglite teadmised iduettevõtjatesse investeerimisest, iduettevõtjatel on aga rohkem kasu heade teadmiste ja oskustega investoritest.

Eestis ei ole täna akumulunud piisavalt teadmisi ja kogemusi ning selle edasikandumine (spill-over) ei toimi veel väga efektiivselt. Samuti on puudujääke ettevõtjate vahelises koostöös, võrgustumises (networking) ning mitteformaalsete klasterite moodustamisel.

Arengufond viis 2014 suvel-sügisel läbi täiendava Eesti iduettevõtluse ökosüsteemi kaardistuse, mille käigus koguti infot iduettevõtjate arengusse panustavatelt organisatsioonidelt (veebis avaldatud info ja läbiviidud intervjuud). Kokkuvõtvalt toodi välja kuus kitsaskohta:

- iduettevõtjate vähene pealekasv - Eestist ei teki piisaval hulgal uusi iduettevõtjaid, kelle meeskond, toode, klient, ärimudel oleks piisavalt ette valmistatud, et jõuda oma arengus järgmisse etappi;
- prototüübiraha ja tugiteenus sidustamata - Eestis ei ole prototüüpimise raha pakkumise järel turul teenuseid, mis aitaksid eel-iduettevõtjal liikuda iduettevõtja etappi;
- iduettevõtjate projektide kvaliteet on madal ning kohalikel investoritel investeerimiskogemust vähe, seetõttu on vähene ka kohaliku kapitali pakkumine peale esmast investeeringut – 25 000-50 000 eurot on võimalik Eestis turult leida, ent järgmise investeerimisvooru kaasamine on keeruline;
- Eesti ärikiirendite pakutavad teenused ei ole rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised - Eestisse ei suudeta tuua maailmatasemel meeskondi (pakutav iduettevõtjate arenguprogramm ja kapital on lühiajalised – tavapärane on kolmekuuline arenguprogramm

koos kuni 20 000 eurose investeeringuga) ning Eesti kohalike iduettevõtjate arv, kes oleksid investeeringuvalmid, on väike;

- äriinkubaatorid ei investeerinud - tulenevalt Eesti inkubaatorite tegevusmudelitest ja omanike struktuurist ei investeerita oma portfelli ettevõtetele, mistõttu ei ole ka inkubaatorite meeskonnas töötavad inimesed rahvusvahelise äriarenduse/riskikapitali kogemusega ning pakutavad teenused ei aita efektiivselt kaasa iduettevõtja järgmisesse etappi jõudmisel. Äriinkubaatorid on keskendunud oma tegevustega iduettevõtja elukaare faasidele, kus nende pakutava teenuse lisandväärtus jääb väheseks.
- Eesti iduettevõtjate ökosüsteem on alles arenemisejärgus. Pole põlvkonda iduettevõtjaid, kes on oma edu korranud ja valmis panustama ökosüsteemi tagasi (teadmisi, oskusi ning kapitali).

Arengufond kaasas väliseksperthe Eesti iduettevõtjate keskkonna hindamiseks, millega saadi kinnitust Arengufondi enda järeldustele ja eelpool nimetatud uuringutes väljatoodud probleemidele.

Nutika spetsialiseerumise valdkondlikud raportid³ kirjeldavad nutika spetsialiseerumise valdkondade barjääre. Need raportid on valdkonna-, mitte meetmepõhised. Lühiantvete käigus nutika spetsialiseerumise valdkonnajuhtidega selgus, et iduettevõtjate valdkondlikud barjäärid on sarnased GEDI raportis väljatoodutega: valdkondades, mis on enam arenenud ja kus on tekkinud iduettevõtjate ökosüsteem (peamiselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT)), on täna kitsaskohtadeks seemnefaasi kapitali vähenemine, spetsialistide puudus ning teadmiste ja oskuste puudus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise äri/toote kasvatamisel ja arendamisel. Teaduspõhistes valdkondades algavad probleemid sellest, et pole kriitilist massi ettevõtlikke inimesi ja teadlasi, kelle ideede elluviimist toetaks ökosüsteem, mille tulemusena ei arene uued teadussaavutused ja -avastused prototüüpideks ja ärideks. Seega eristatakse IKT valdkonnas tehtavaid tegevusi teistest nutika spetsialiseerumise valdkondadest - e-tervise ja ressursside valdkondades on vaja süstemaatiliselt alustada tegevusi ökosüsteemi loomiseks. Võimaluseks on alustada tegevustega eel-iduettevõtjate etapis: spetsiaalsed koostööd ettevõtjate võimaluste tutvustamiseks, projektikonkursid nt tarkvaraarendusvõistluste (nn. *hackathonide*) vormis, süstemaatilised koolitused, mis aitavad algelised ideed ja meeskonnad eel-iduettevõtjaks arendada, äriideede tutvustamine maailma parimatest praktikatest ja senistest edulugudest. Teadusmahukamates valdkondades võtab toimiva prototüübi välja töötamine üldjuhul 5-7 aastat aega, seejuures suurimaks kitsaskohaks on puudulikult komplekteeritud meeskonnad, kes on motiveeritud tegelema äri asemel pigem teadusega.

Viimaks Eesti iduettevõtjate ökosüsteemi järgmisele arengutasemele tuleb üheaegselt kaasa aidata uute kohalike ideede kasvamisele investimisvalmiks iduettevõtjaks, luua võimalused Eestisse rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste meeskondade toomiseks välismaalikest, kes panustaks iduettevõtja arengusse läbi oma teadmiste, kogemuste, kontaktide ja kapitaliga ning kaasata kogunud iduettevõtjaid ja äriideid ökosüsteemi.

Terviklikus ja hästi tasakaalustatud ökosüsteem annab kõigile osapooltele võimaluse

³ Lisa 2. Nutika spetsialiseerumise raporti [tööversioon](#).

keskenduda oma tugevustele (igas iduettevõtja elukaare etapis on olemas teenuseosutajad, mis keskenduvad oma tuumik-kompetentsidele ning loovad eelnevate ja järgnevate etappide teenuseosutajatega tervikliku väärtuspakkumise eel-iduettevõtlike ja iduettevõtlike jaoks). Hetkel panustab iduettevõtlike ökosüsteemis iga osaline üksikult iduettevõtja mingi etapi arengusse. Saavutamaks terviklik ja tasakaalus ökosüsteem on vaja luua sillad iduettevõtja arengufaaside vahele ning luua võimalused turuosaliste koostööks. Näiteks kutsuda ellu arenguprogrammid, mis süstemaatiliselt aitavad indiviide ja meeskondi iduettevõtja erinevateks arengufaasideks ette valmistada, pöörates olulisel määral tähelepanu meeskonna kui iduettevõtja selgroo ja selle kompetentside arendamisele.

1.5. Terminid

1.5.1. iduettevõtja (*start-up*) – uuendusliku ja turgu muutva ärimudeliga alustav ettevõtja, mis on suunatud alates äriregistratsiooni kandmisest globaalsele turule. Eripäraks on, et ettevõtja müügi- ja tootmismahud kasvavad, kuid kasumlikkus jääb samaks või kasvab. Seejuures ettevõtja tootmis- ja müügikulud kasvavad toodetud ühiku kohta oluliselt madalamas tempos (nimetatakse ka skaleeritavuseks);

1.5.2. eel-iduettevõtja – iduettevõtja varajane arengustaadium/elutsükkel, mille käigus moodustub meeskond, kellel on ühine skaleeruv äriprojekt, mida arendatakse iduettevõtjaks;

1.5.3. elukaar – iduettevõtja elutsükli faasid, mis kirjeldavad iduettevõtja arengut (idee, kontseptualiseerimine, pühendumine, valideerimine, skaleerumine ja kasv);

1.5.4. ökosüsteem – kõiki iduettevõtjate tegevusega seotud osapooli (sh ülikoolid, teadus- ja arendusasutused, äriinglid, iduettevõtjad, eel-iduettevõtjad, inkubeerimis- ning kiirenditeenust pakkuvad ettevõtjad, avaliku sektori asutused, kogemusi jagavad ettevõtjad, investorid ja investeerimisfondid) hõlmav arengukeskkond;

1.5.5. ärikiirendi – äriühing, mis pakub iduettevõtjale arenguprogramme koos seemnefaasi investeringuga, et aidata iduettevõtjal edu saavutada;

1.5.6. äriinkubaator – organisatsioon, mis pakub iduettevõtjatele arenguprogrammi nende ettevalmistamiseks seemnefaasi investeringuks.

1.5.7. arenguprogramm – vastavalt iduettevõtja arengufaasile kompaktselt välja töötatud tegevuste kogum, mis aitab kaasa iduettevõtja liikumisel ühest elutsükli faasist järgmisesse.

1.6. Eelarve

PROJEKTI TULEMUS	PROJEKTI VÄLJUND	PROJEKTI TEGEVUSED kindlaksmääratud kulukohad	Projekti jaabikõlblike kulude/toetatavate tegevuste eelarve
5 globaalset startupi ja 1000 alustavat ning tegutsevat startupi Eestis	1.1. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	1 313 827,73
		1.1.1. Iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise terviklike arenguprogrammide elluviimine	1 095 000,00
		1.1.2. Otsene personalikulu	194 077,73
		1.1.3. Lähetused	24 750,00
	1.2. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	998 827,73
		1.2.1. Iduettevõtjate asutamise ja investorvalmiduse saavutamise arenguprogrammide elluviimine	780 000,00
		1.2.2. Otsene personalikulu	194 077,73
		1.2.3. Lähetused	24 750,00
	1.3. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	3 834 352,48
		1.3.1. Ärikiirendite teenuse hange	3 384 000,00
		1.3.2. Otsene personalikulu	305 602,48
		1.3.3. Lähetused	24 750,00
		1.3.4. Sisseostetud projektijuhtimine	120 000,00
	1.4. 1000 alustavat ja tegutsevat startupi	KOKKU	719 816,80
		1.4.1. Ökosüsteemi arendamine	500 989,00
		1.4.2. Otsene personalikulu	194 077,80
		1.4.3. Lähetused	24 750,00
1.4.4. Sisseostetud projektijuhtimine		0,00	
Horisontaalne		Projekti kaupsed kulud (ühtse määra alusel)	133 175,26
KOKKU PROJEKTI EELARVE (koos KM)			7 000 000

1.6.1. Tegevuste rahastamine toimub Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu.

1.6.2. Käskkirja muutmata võib tegevuste vahel summasid muuta kuni 10% ulatuses toetuskeemi kogueelarvest.

1.6.3. Kui toetuskeemi eelarvet on vaja muuta suuremas määras kui 10% programmi kogueelarvest, siis tuleb algatada käskkirja muutmise vastavalt punktile 6.12. Toetuskeemi eelarvet saab muuta mitte tihemini kui iga kuue kuu tagant.

1.7. Toetusskeemi sihtgrupp

Toetusskeemi sihtgrupiks on kõik:

- 1.7.1. iduettevõtlusest huvitatud inimesed või meeskonnad, kellel on idee või ärikontseptsioon;
- 1.7.2. iduettevõtjad, kes vajavad oma ärikontseptsiooni süsteemseks edasi arendamiseks lisaks teadmistele ja kontaktidele ka kapitali.
- 1.7.3. iduettevõtluse kasvatamisega otseselt seotud ökosüsteemi osalised, kes pakuvad iduettevõtjatele kontaktvõrgustikku ja kapitali nende varases arengufaasis (ärikiirendid, äriinglid).

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS JA EESMÄRGID TULEMUSTE SAAVUTAMISEKS

2.1. Toetusskeemi raames elluviidav tegevus on iduettevõtluse arendamine, milleks tehakse järgmisi alamtegevusi:

2.1.1. *Iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise terviklike arenguprogrammide elluviimine.* Tegevuste eesmärk on maandada punktis 1.4. kirjeldatud ettevõtluse kogemuse puudumisest tingitud riske ning parandada tulevaste iduettevõtjate tegevuse kvaliteeti, arendades äriideest kvaliteetse ärikontseptsiooni. Tegevuse raames koolitatakse, nõustatakse, toimub mentorlus ja tehakse muid tegevusi (nt müügi- ja tootearendusoskuste arendamine), mis tagavad sihtrühma arenemise vastavalt elukaare loogikale. Tegevuste sihtrühmaks on iduettevõtlusest huvitatud inimesed (sh nii eel-iduettevõtte kui ka iduettevõtte faasi töötajad).

2.1.2. *Iduettevõtjate asutamise ja investorvalmiduse saavutamise arenguprogrammide elluviimine.* Tegevuste eesmärk on lahendada punktis 1.4. kirjeldatud iduettevõtjate vähesuse ning madala kvaliteedi probleeme ehk kasvatada iduettevõtjate arvu ning tõsta oluliselt investeringuni jõudvate äriideede kvaliteeti. Tegevuse raames koolitatakse, nõustatakse, toimub mentorlus ja tehakse muid tegevusi (nt ärimudeli arendamine, koostöövõrgustiku loomine iduettevõtjate ning kogunud ettevõtjate vahel), mis tagavad sihtrühma arenemise vastavalt elukaare loogikale. Arenguprogrammide rõhk on kogenenud ettevõtjate kokku viimisel eel-iduettevõtja etapis olevate inimeste ja meeskondadega ning intensiivne ja vahetu nõustamine. Tegevuste sihtrühmaks on nii toimivad iduettevõtjate meeskonnad kui ka iduettevõtlusest huvitatud meeskonnad.

2.1.3. *Pikaajaliste ärikiirendiprogrammide ellu viimine kasvuvaldkondades.* Tegevuse eesmärk on lahendada punktis 1.4. kirjeldatud probleem – iduettevõtjale suunatud teenused on sidustamata ning liiga vähe iduettevõtjaid jõuab järgmistesse arengufaasidesse. Tegevuse raames koolitatakse, nõustatakse, toimub mentorlus ja tehakse muid tegevusi (nt pakutakse ajutiselt ruume iduettevõtja arendamiseks), mis tagavad sihtrühma arenemise vastavalt elukaare loogikale. Toetusskeemi väliselt on ärikiirendiprogrammis osaleval iduettevõtjal võimalik lisaks koolitustele, nõustamisele ja mentorlusele kaasata omakapitali investeringu näol kapitali äriidee arendamiseks. Nimetatud investeerimiskapital eraldatakse Arengufondi omavahenditest ning osaliselt ka ärikiirendiprogrammi elluvijalt. Toetusskeemi tasandil on tegevuse eesmärk

pakkuda iduettevõtjale lisaks uutele teadmistele ja oskustele ka kapitali oma äriidee elluviimiseks, kuid toetuskeemi vahenditest kapitali ei pakuta.

2.1.4. *Tegevuste 2.1.1.-2.1.3. üleselt ökosüsteemi arendamiseks vajalike tegevuste elluviimine.* Tegevusega lahendatakse punktis 1.4. kirjeldatud probleeme, sh turundustegevused, ökosüsteemi osaliste arendustegevused, innovatsiooniprojektid, seemnekapitali pakkumise suurendamiseks vajalike varase faasi investorite (äriinglite) investeerimisvalmidust arendavate programmide elluviimine. Tegevuse tulemusena saavutab Eesti startup valdkonnas maailmas suurema tuntuse nii riiklikul kui ka iduettevõtja tasandil, liitudes vähemalt ühe rahvusvahelisel tunnustatud iduettevõtjuse indeksiga (*Startup Genome* või samaväärne) ning parandades seal Eesti positsiooni. Tegevuse tulemusena rakendavad ökosüsteemi osalised innovatsiooniprojekte (mujal maailmas iduettevõtjuse ökosüsteemi arendanud projektide kohaldamine Eestis, näiteks äriinglitele suunatud programm *Angels BootCamp* või Soomes toimiv *Startup Life* mudel) oma tegevustes ning ökosüsteemis algatatakse uudsetel põhimõtetel toimivaid arenguprogramme. Äriinglite arendamine kasvatab potentsiaalsete ja tegutsevate varase faasi investorite teadlikkust portfelli-põhisest investeerimisest. Tegevuse sihtgrupiks on iduettevõtjad, varajase faasi investorid ja ökosüsteemi osalised, turundamise puhul ka väljaspool Eestit asuvad huvigrupid.

2.2. Käesoleva käskkirja punktis 2.1. nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud täpsed alamtegevused meetme tegevuse tulemuste saavutamiseks koos täpse eelarve ja ajaraamiga sätestatakse toetuskeemi iga-aastasest tegevuskavas, mis lepatakse elluviija poolt eelnevalt kokku toetuskeemi juhtkomiteega. Iga-aastase tegevuskava kinnitab juhtkomitee.

2.3. Käesoleva käskkirja punktis 2.1. nimetatud alamtegevusi võib teha väljaspool Eestit, tingimusel, et kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, artikli 70 punkti 2 alapunktide a) kuni d) nõuded on täidetud.

3. INDIKAATORID

Indikaator	Indikaatori nimetus	Algtase	Sihttase 2023	
Meede panustab rakenduskava väljundindikaatorit esse proportsionaalselt	Toetatud ettevõtjad (kokku), kes on tutvustanud turu jaoks uut toodet või teenust	0	3	
	Abi saavate ettevõtjate arv (kokku)	0	156	
Indikaator	Indikaatori nimetus	Algtase	Sihttase 2018	Sihttase 2023

Toetuskeemi tegevuse tulemusindikaator	Ettevõtjad on kolme aasta jooksul pärast abi saamist kaasanud rahvusvahelist kapitali rohkem kui 1 miljon eurot	0	2	5
Toetuskeemi tegevuse väljundindikaator	Potentsiaalsete ja tegutsevate iduettevõtjate arv	0	600	1000

4. TOETUSSKEEMI MÕJU LÄBIVATELE TEEMADELE

Toetuskeem omab puutumust kõigi läbivate teemadega, kuid toetuskeemi sihtgrupi valikul neid eraldi ei käsitleta, vaid eelkõige on fookuses nutika spetsialiseerumise kasvualad.

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Kaudne mõju: Iduettevõtlus on võimalus edendada ettevõtlust üle Eesti, kuna ärimudelid on eskaleeritavad ning ei pea olema asukohapõhised.
Infoühiskonna edendamine	Otsene mõju: Kuna üks nutika spetsialiseerumise kasvuala on IKT horisontaalselt läbi teiste sektorite, siis toetuskeemi tegevustest kasusaajate arendatav äriidee peab panustama IKT kasvuala arendamisse. Ennekõike läbi uute IKT lahenduste loomise või olemasolevate IKT lahenduste täiustamise ning nende rakendamise teistes majandusvaldkondades. Seejuures võivad loodavad IKT lahendused omada mõju kõikidele horisontaalsetele teemadele. Näiteks IKT kasutamine tööstuses (automaatika ja robotiseerimine), küberturvalisus, tarkvara arendamine jne.
Keskkonna- ja kliimapoliitika	Otsene mõju: Kuna üks nutika spetsialiseerumise kasvuala on ressursside efektiivne kasutamine, siis toetuskeemi tegevustest kasusaajate arendatav äriidee peab panustama nimetatud kasvuala arendamisse. Ennekõike läbi uute ressursisäästlike toodete või teenuste loomise või olemasolevate toodete/teenuste täiustamise. Näiteks materjaliteadus- ja tööstus, "tark maja", keemiatööstus jne.
Võrdsete võimaluste tagamine	Toetav mõju: Toetuskeemi eesmärk on

	<p>hoogustada Eesti elanike hulgas iduettevõtlusega tegelemist. Toetuskeemi tegevuste elluviimisel arvestatakse, et info tehtavatest tegevustest jõuaks erinevate sihtgruppideni nende eelistatuid ning enimkasutatavaid infokanaleid pidi. Toetuskeem on võrdväärselt avatud naistele, meestele ja puuetega inimestele nende rahvuslikust taustast sõltumata.</p>
Ühtne riigivalitsemine	<p>Toetav mõju: Toetuskeemi väljatöötamisesse on kaasatud erinevate huvigruppide esindajaid ja kasutatud varasemate analüüside tulemusi. Samuti on toetuskeemi tegevuste puhul arvestatud Haridus- ja Teadusministeeriumi kavandatavate tegevustega, et vältida võimalikke kattuvusi, kuid tagades integreerituse ja koordineerituse tegevuste elluviimisel.</p>

5. SEOS PRIORITEETSE SUUNA TEISTE MEETMETE NING VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA

5.1. Seos sama suuna teiste toetuskeemidega

5.1.1. Toetuskeem aitab kaasa meetme tegevuse „Riigi rahastatavad koostööstruktuurid (näiteks klastritele ja tehnoloogiaarenduskeskustele)“ elluviimisele, kuna iduettevõtjad on ühed potentsiaalsed koostööpartnerid, kes läbi nutika spetsialiseerumise valdkonna koostööstruktuuride ühiseid arendus- ja turundustegevusi teostama hakkavad.

5.1.2 Toetuskeem aitab kaasa meetme tegevuse „Nõudluspoole poliitikad (riik innovaatiliste lahenduste tellijana)“ elluviimisele, kuna iduettevõtjad toovad turule uusi innovaatilisi tooteid ja teenuseid, mille loomisele riik saab innovaatiliste lahenduste tellijana kaasa aidata.

5.1.3. Toetuskeem on seotud meetme tegevusega „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades“, kuna iduettevõtjad on ühed potentsiaalsed erialastipendiumite saajad.

5.2. Seos sama suuna teiste meetmetega

Toetuskeem aitab kaasa meetme „Ettevõtete energia- ja ressursitõhusus“ elluviimisele, mille üheks eesmärgiks on uute innovaatiliste ja keskkonnasõbralike lahenduste kasutuselevõtt. Kuna käesolev toetuskeem on suunatud nutika spetsialiseerumise kasvualadele ning üheks kasvualaks on ressursside efektiivsem kasutamine, siis panustavad iduettevõtjad otseselt selle eesmärgi saavutamisele luues valdkonnas uusi tooteid või teenuseid.

5.3. Seos teiste suundade meetmetega

5.3.1. Toetuskeem on seotud meetmega „Kapitali- ja krediidikindlustuse kättesaadavuse parandamine“, mis teeb ettevõtjatele kättesaadavamaks ka kõrgema riskiga ambitsioonikate äriprojektide finantseerimiseks mõeldud riskikapitali, et toetada nende kiiret kasvu ja jätkusuutlikkust. Toetuskeemi p. 2.1.2 ja 2.1.3. nimetatud tegevus tekitab juurde iduettevõtjaid, kes võiksid oma äriprojekti realiseerimiseks riskikapitali kaasata.

5.3.2. Toetuskeem on seotud meetmega „Ettevõtlikkuse kasvatamine, ettevõtluse kasvu soodustamine, ettevõtluskeskkonna arendamine“ eelkõige läbi ettevõtlusteadlikkuse ja ekspordiarendamise tegevuste, mis aitavad kaasa iduettevõtjate tekkimisele ja rahvusvahelistumisele.

5.3.3. Toetuskeem on seotud meetmega „Õppe seostamine tööturu vajadustega“, eeskätt tegevusega „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“, sest soodustab kõrghariduse ja ettevõtlikkuse seoste arendamist.

5.4. Seos valdkondlike arengukavadega

5.4.1. „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“ – toetuskeem aitab otseselt kaasa ambitsioonikate äriideede juurdeoolu suurendamisele, ambitsioonikate ärimudelite rakendamisele, *spin-off* ettevõtjate tekkimisele ning ettevõtjate teadlikkuse kasvule.

5.4.2. „Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014-2020“ – toetuskeem aitab kaasa suure lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamisele koostöös ülikoolidega ja TA asutustega, kommertsialiseerimise professionaalsuse suurendamisele, innovatsioonisüsteemi teiste osalistega – sealhulgas investorite, inkubaatorite, teadusparkide - koostöö suurendamisele ning avaliku sektori rolli suurendamisele ettevõtjate poolsete uuenduste eestvedajana nutika spetsialiseerumise valdkondades.

5.4.3. „Eesti Elukestva õppe strateegia 2020“ – strateegia seab eesmärgiks töötajate ettevalmistamise nutika spetsialiseerumise kasvualadel, mis lihtsustab samas valdkonnas tegutsevatel iduettevõtjatel töötajate leidmist ettevõtja arendamiseks.

5.4.4. Teised riiklikud strateegiad, mille eesmärkide saavutamise seisukohalt on oluline iduettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamine ning uute toodete ja teenuste loomine.

6. TOETUSSKEEMI RAKENDAMINE

6.1. Rakendusasutus ja –üksus

Vastavalt „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 12 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirjale“ on rakendusasutus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

6.2. Toetusskeemi elluviija

Toetusskeemi elluviija on Eesti Arengufondi seadusega asutatud ja selle seaduse alusel tegutsev avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Arengufond (edaspidi *Arengufond*). Arengufondi eesmärk on toetada positiivseid muutusi Eesti majanduses investeerimistegevuse, arenguseire- ja kasvuprogrammide kaudu. Arengufondil on pikaajaline tegevuskogemus iduettevõtjate arendamisel (sh käesolevas toetusskeemis nimetatud iduettevõtjatele suunatud tegevuste elluviimisel). Lisaks on Arengufond usaldusväärne koostööpartner iduettevõtluse ökosüsteemis teenust pakkuvatele organisatsioonidele ja ettevõtjatele.

6.3. Vähese tähtsusega abi

6.3.1. Kui tegevuse elluviimiseks antav toetus on vähese tähtsusega abi (edaspidi *VTA*) Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*), mõistes, kohaldatakse sellele nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

6.3.2. VTA määruse kohaselt kasusaajale antud VTA koos toetusskeemist antava toetusega ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17) ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45–54), alusel antud vähese tähtsusega abiga ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul kokku ületada 200 000 eurot;

Kontserni kuuluvate või muul viisil omavahel seotud ettevõtjatele toetuse andmisel arvestatakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel VTA määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud suhtes.

6.3.3. Maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedavate ettevõtjate puhul ei tohi ettevõtjale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul maanteevedudeks antud vähese tähtsusega abi ületada koos käesoleva toetusskeemi raames antava toetusega 100 000 eurot ning nimetatud abi ei tohi kasutada maanteevedudeks ettenähtud veokite soetamiseks. Kui nimetatud ettevõtja teostab ka muid tegevusi, mille suhtes

kohaldatakse 200 000 euro suurust ülemmäära, kohaldatakse nimetatud ülemmäära tingimusel, et tegevused ja kulud on selgelt eristatud.

6.3.4. Juhul kui ettevõtja on saanud vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi talle nimetatud määruse ja VTA määruse kohaselt jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antava vähese tähtsusega abi kogusumma koos käesoleva toetuskeemi raames antava toetusega ületada 500 000 eurot.

6.3.5. Toetuskeemist ei anta toetust Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289—302) artikli 3 lõikes 3 ja VTA määruse artikli 1 lõikes 1 toodud tingimustel välistatud valdkondades tegutsevatele ettevõtjatele, välistatud tegevustele ja ettevõtjatele.

6.3.6. Toetuskeemi ei kohaldata hasartmänguvaldkonnas tegutsevatele ettevõtjatele.

6.3.7. Toetuskeemist ei anta toetust, kui ettevõtja suhtes on Euroopa Komisjoni otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on tähtaegselt täitmata.

6.4. Rakendusüksuse õigused ja kohustused

6.4.1. Rakendusüksuse õigused:

6.4.1.1. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algatada toetuskeemi muutmine;

6.4.1.2. teostab muid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud toiminguid;

6.4.1.3. võib nõuda igal ajal elluviijalt informatsiooni toetuskeemist toetatavate tegevuste elluviimise kohta;

6.4.1.4. andma puuduste avastamisel elluviijale korraldusi avastatud puuduste kõrvaldamiseks.

6.4.2. Rakendusüksuse kohustused:

6.4.1.1. kontrollib toetuskeemi elluviimist, samuti elluviija raamatupidamist ning toetuskeemi tingimuste täitmist, sealhulgas teostab toetuskeemi järelevalvet, paikvaatlust ja auditeid;

6.4.2.2. vastutab juhtkomitee töökorralduse eest;

6.4.2.3. osaleb juhtkomitee töös, sh toetuskeemi iga-aastase tegevuskava ja eelarve kinnitamisel;

6.4.2.4. kinnitab elluviijaga eelnevalt läbi räägitud täpse aruandlusvormi, mis sisaldab vähemalt punktis 6.10 kirjeldatud informatsiooni;

- 6.4.2.5. rakendusüksuse juht kinnitab toetuskeemi aastaaruandes, vahearuanes ja lõpparuandes sisalduvate andmete õigsust;
- 6.4.2.6. sisestab toetuskeemi aastaaruande, vahearuanes ja lõpparuande, kontrolli ja muud andmed struktuuritoetuse registrisse;
- 6.4.2.7. menetleb maksetaotlusi, sh teostab kulude abikõlblikkuse kontrolli;
- 6.4.2.8. annab elluvijale toetuskeemi puudutavates küsimustes selgitusi;
- 6.4.2.9. kontrollib struktuuritoetuse õiguspärasust ja otstarbekat kasutamist, sh teeb ettekirjutusi ning jälgib nende täitmist;
- 6.4.2.10. teavitab rakendusasutust rikkumistest;
- 6.4.2.11. täidab muid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud rakendusüksuse kohustusi.

6.5. Elluvijja õigused ja kohustused

6.5.1. Elluvijale kohaldatakse lisaks käesolevas käskkirjas sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 sätestatud ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toetuse saaja kohustusi ja õigusi.

6.5.2. Elluvijja õigused:

- 6.5.2.1. teeb vajadusel rakendusasutusele ettepaneku algatada toetuskeemi muutmine;
- 6.5.2.2. vajadusel kaasab tegevuse elluviimisel eksperte;
- 6.5.2.3. teeb juhtkomisjonile ettepaneku käesoleva käskkirja p. 2.2. sätestatud tegevuskava muutmiseks, sh ettepaneku tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimise edasilükkamiseks või ärajätmiseks;
- 6.5.2.4. küsib tegevuskavasse tehtud ettepanekute kohta lisateavet, mis on vajalik alamtegevuste abikõlblikkuses, eesmärgipärasuses ja teostatavuses veendumiseks.

6.5.3. Elluvijja kohustused:

- 6.5.3.1. viib toetuskeemist toetatavad tegevused ellu korrektselt ning kasutab saadud toetust sihtotstarbeliselt ja vastutab tegevuste ja nende elluviimiseks tehtud kulude abikõlblikkuse eest;
- 6.5.3.2. vastutab toetuskeemis seatud eesmärkide ja indikaatorite saavutamise eest ning toetatavate tegevuste elluviimiseks iga-aastase tegevuskava vastavuse eest valdkonna arengukava ja struktuurivahendite rakenduskava eesmärkidele;
- 6.5.3.3. koostab valdkondlikku arengukava, rakendusplaani ja toetuskeemi eesmärgi arvesse võttes järgneva(te) aasta(te) tegevuskava eelnõu ja eelarve ning esitab selle juhtkomiteele kinnitamiseks. Tegevuskava sisaldab vähemalt detailset alamtegevuste loetelu, täpset sihtgruppi, tegevuste elluviimise perioodi ning indikatiivset eelarvet iga tegevuse kohta;
- 6.5.3.4. koostab aastaaruande kalendriaasta kohta ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks hiljemalt järgmise aasta 31. jaanuariks. Aruande esitamise nõuded on toodud punktis 6.10;
- 6.5.3.5. koostab toetuskeemi vahearuanes 31.12.2018. a seisuga ja esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks 15. veebruariks 2019. aastal;

- 6.5.3.6. koostab lõpparuande ning esitab selle rakendusüksusele kinnitamiseks kolme kuu jooksul pärast toetatavate tegevuste elluviimise lõppemist;
- 6.5.3.7. esitab aastaaruande, vahearuande ja lõpparuande pärast rakendusüksuselt saadud kinnitust 10 tööpäeva jooksul rakendusasutusele ja juhtkomiteele;
- 6.5.3.8. kooskõlastab juhtkomiteega aasta eelarve piires tegevuskavas tehtavad muudatused; muudatused tegevuskava ridade maksumustes, millega ei lisata tegevuskavva uusi tegevusi, võib kinnitada tegevuskava muudatusega tagantjärele, eeldusel, et muudatused on eelnevalt e- kirjaga juhtkomitee poolt heakskiidetud;
- 6.5.3.9. esitab rakendusüksusele tähtaegselt maksetaotluste menetlemise ja kontrolli teostamise käigus nõutud informatsiooni;
- 6.5.3.10. tagab tegevuste elluviimiseks vajalike hangete läbiviimisel riigihangete seaduses kehtestatud nõuete järgimise;
- 6.5.3.11. kontrollib kasusaajate VTA seisu enne toetuse andmist vastavalt kehtestatud korrale ning teavitab kasusaajat, kui antav abi on VTA;
- 6.5.3.12. kontrollib enne VTA andmist, kas kasusaaja on raskustes olev ettevõtja Euroopa Komisjoni (EL) määruse nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.2.2014, lk 1-78) artikli 2 punkti 18 tähenduses;
- 6.5.3.13. kontrollib enne VTA andmist, et ettevõtja suhtes ei ole Euroopa Komisjoni otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsust ega toetus ei ole tähtjaks tagasi maksmata;
- 6.5.3.14. säilitab abi andmist käsitlevaid andmeid 10 aastat alates käesoleva käskkirja alusel viimasest abi andmise päevast;
- 6.5.3.15. tagab toetatavate tegevuste elluviimiseks vajaliku personali olemasolu ja nende tehnilise varustatuse;
- 6.5.3.16. tagab raamatupidamises toetatavate tegevuste kulude ja neid kajastavate kulu- ja maksedokumentide selge eristatavuse muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 6.5.3.17. säilitab toetuse kasutamise ja tegevuste teostamisega seonduvat dokumentatsiooni vastavalt õigusaktides sätestatule;
- 6.5.3.18. võimaldab teostada auditit ja kontrolli vastavalt struktuuritoetuse seadusele;
- 6.5.3.19. annab audiitori ja kontrolli teostava isiku kasutusse kõik tegevuste elluviimisega seotud andmed ja dokumendid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras;
- 6.5.3.20. näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;
- 6.5.3.21. maksab rakendusüksuse poolt tagasinõutava toetuse finantskorrektsiooni otsuses märgitud summas ja tähtpäevaks tagasi;
- 6.5.3.22. teostab seiret ja hindab programmiga seotud mõju;
- 6.5.3.23. täidab teisi struktuuritoetuse seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning käesolevas käskkirjas sätestatud kohustusi.

6.6. Juhtkomitee

6.6.1. Juhtkomitee eesmärk on vahetada informatsiooni iduettevõtlusele suunatud riiklike tegevuste kohta ning tekitada nende tegevuste vahel sünergia.

6.6.2. Juhtkomitee asutab ja tööd korraldab rakendusüksus. Rakendusüksus kinnitab juhtkomitee töökorra, mis on eelnevalt rakendusasutusega kooskõlastatud.

6.6.3. Juhtkomiteesse kuuluvad rakendusasutuse, rakendusüksuse ja elluviija esindajad. Juhtkomiteesse võib lisaks kaasata toetusskeemi tegevustega seotud osapooli. Rakendusasutusel ja rakendusüksusel on juhtkomitees hääleõigus, elluviijal ning kaasatud osapooltel hääleõigust ei ole.

6.6.4. Juhtkomitee kinnitab toetusskeemi iga-aastase tegevuskava ja eelarve ning selle muudatused, võttes arvesse kooskõla toetusskeemi eesmärkide ja indikaatoritega, iduettevõtluse ökosüsteemi osapoolte teisi tegevusi ja ökosüsteemi arengut.

6.6.5. Juhtkomiteel on õigus teha rakendusasutusele vajadusel ettepanek toetusskeemi muutmiseks.

6.7. Toetusskeemi tegevuste abikõlblikkuse periood

6.7.1. Tegevuste ja kulude abikõlblikkuse periood algab käesoleva käskkirja kehtima hakkamisest ning lõpeb 31. oktoobril 2023. aastal. Rakendusüksusele maksetaotluse esitamise viimane päev on 17. jaanuar 2024. aastal.

6.7.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning tasutud abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.

6.8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

6.8.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse tegevuste elluviimise kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 nimetatud kulu abikõlblikkuse ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.

6.8.2. Juhul, kui elluviija teenib projekti elluviimise käigus puhastulu, kohaldatakse ühendmääruse § 5 lõikes 6 sätestatut.

6.8.3. Abikõlblikud on järgmised tegevuste eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks ning elluviimiseks vajalikud kulud:

6.8.3.1. elluviija toetuskeemi tegevusi elluviivate töötajate personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;

6.8.3.2. elluviija toetuskeemi tegevusi töötajate lähetustega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt ühendmääruse §-s 3 sätestatule ning Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses nr 110 "Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord" kehtestatud piirmääradele;

6.8.3.3. elluviija kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel, arvatuna otsestest personalikuludest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320—469) artikli 68 lõike 1 punktile b;

6.8.3.4. kulud toetuskeemis planeeritud tegevuste turuvajaduse analüüsiks, sh ettevõtjate vajaduste ning probleemide kaardistamine, uuringute, analüüside ja ekspertiisidega seotud kulud, sh tellimine ja teostamine ning tulemuste avalikustamine;

6.8.3.5. elluviija poolt uute teenuste arendamise ja kontseptsioonide ning potentsiaalsete koostööpartnerite koolitusprogrammide väljatöötamine ja läbiviimine, sh uute kontseptsioonide testimise ja arendamise kulud;

6.8.3.6. koolituste (sh pikaajaliste koolitusprogrammide), seminari, töötubade, (välis)praktika, avalike esinemiste ja konverentside, veebi kaudu ja muude läbiviidavate ürituste korraldamise kulud, sh ettevalmistamine, läbiviimine (sh kulud esinejatele, moderaatoritele, mentoritele, nõustajatele, osalejate transpordile, ürituse ruumide rendile, tehnika rendile, toitlustusele jms), neil osalemine ning tulemuste levitamise ja analüüsi kulu;

6.8.3.7. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste, sh ettevõtluskonkursside kulud, sh ettevalmistamine ja korraldamine, neil osalemine ning teabevahetuse edendamine, tulemuste levitamise;

6.8.3.8. reklaami- ja meediakulud, sh publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide, tänukirjade, tunnistuste, meenete, audiovisuaalsete info- ning reklaammaterjalide kulud, sh koostamine, tootmine ja levitamine, sh veebilehtede loomine ja arendamine;

6.8.3.9. õppereiside ja kontaktreiside kulud, sh ettevalmistus, läbiviimine, neil osalemine ning sellega seotud tulemuste levitamise;

6.8.3.10. rahvusvaheliste koostöövõrgustike, ümarlaudade jm koostöövormide kulud, sh algatamine ja osalemine ning sellega seotud tulemuste levitamise;

6.8.3.11. teavituskeskkondade loomise, arendamise ja haldamise kulud;

6.8.3.12. kulud, mis on seotud struktuuri toetuse sümbolika kasutamisega;

6.8.3.13. elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud, sh koolituskulud;

6.8.3.14. erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt tasutav maks „Tulumaksuseaduse“ § 48 tähenduses;

6.8.4. Kulude tekkimise aega arvestatakse ühendmääruse § 2 lõigete 3, 4 ja 5 alusel.

6.8.5. Lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikele kuludele on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

6.8.5.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, pangakontode avamise ja haldamise kulud;

6.8.5.2. liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;

6.8.5.3. kinnisasja soetamise kulud;

6.8.5.4. amortisatsioonikulud;

6.8.5.6. muud tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud;

6.8.5.7. väljaspool Euroopa Liitu toimuvad koolitused, õppereisid;

6.8.5.8. käibemaks, välja arvatud ühendmääruse § 4 punktis 11 toodud tingimustel.

6.9. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.9.1. Toetuse maksete tegemisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse §-dest 28 ja 29, ühendmääruse §-dest 13–15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

6.9.2. Elluviija esitab maksetaotluse struktuuritoetuse registri kaudu, rakendusüksuse e-teeninduse keskkonna kaudu või rakendusüksuse poolt väljatöötatud vormil.

6.9.3. Väljamakse tehakse elluviija poolt esitatud maksetaotluse alusel. Väljamaksetaotlusi esitab elluviija rakendusüksusele üldjuhul sagedusega kord kvartalis.

6.9.4. Toetuse väljamakse tegemise eeldusteks on:

6.9.4.1. tegevuste läbiviimine, abikõlblike kulude tekkimine ja kulude eest tasumine;

6.9.4.2. eelnimetatud kulude tekkimist ja tasumist tõendavate dokumentide või nende koopiate esitamine rakendusüksusele. Kulude tekkimist tõendavateks dokumentideks on vastava majandustehingu toimumist tõendavad raamatupidamise algdokumendid, sealhulgas arved, vara vastuvõtu aktid ja lepingud;

6.9.4.3. elluviija poolt rakendusüksuse nõudmisel vastava aruandeperioodi tegevusaruande ning maksetaotluse esitamine ja nende aktsepteerimine rakendusüksuse poolt;

6.9.5. Rakendusüksus menetleb maksetaotlust mitte kauem kui 20 tööpäeva arvates maksetaotluse rakendusüksuses registreerimisest või esitamisest struktuuritoetuse registri kaudu.

6.9.6. Rakendusüksus võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui:

6.9.6.1. esitatud maksetaotlus või kuludokumentid ei vasta ettenähtud nõuetele;

6.9.6.2. kulu ei ole tekkinud abikõlblikkuse perioodil, ei vasta tegevustele või toetusskeemi eesmärkidele;

6.9.6.3. läbiviidud tegevused ei vasta käesolevas käskkirjas toodud tegevustele või nende toimumine ei ole tõendatud.

6.9.7. Toetust makstakse üldjuhul ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 alusel.

6.9.8. Välisabi sildfinantseerimist kulude eest maksmiseks kasutatakse vastavalt rahandusministri 10. septembri 2014. a määruses nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri“ sätestatule. Sel juhul esitab elluviija maksetaotluse tekkinud ja makstud riigihanke piirmääraga võrdse või seda ületava maksumuse korral abikõlblike kulude kohta korra kuus ja muudel juhtudel vähemalt kord kvartalis.

6.9.9. Põhjendatult võib toetuse välja maksta, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on toetuse saaja poolt omafinantseeringu ulatuses makstud ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 2 kohaselt, arvestades ühendmääruse § 14 lõigetes 2–5 sätestatut. Sel juhul on elluviija kohustatud esitama maksetaotluse kord kvartalis. Elluviija on kohustatud esitama rakendusüksusele maksmist tõendavad dokumendid 10 kalendripäeva jooksul makse saamisest arvates.

6.9.10. Toetust makstakse kulude katmiseks, mis on tehtud toetusskeemi iga-aastases tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimisel. Maksetaotluse menetlemine toimub vastavalt rakendusüksuse juhtumis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuridele.

6.9.11. Lõppmakse tehakse pärast kõikide tegevuste elluviimise tõendamist ja pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

6.10. Aruannete esitamine

6.10.1. Elluviija esitab rakendusüksusele kaks korda aastas projekti vahearuarande. Vahearuaranne sisaldab vähemalt järgmist teavet:

6.10.1.1. hinnang tegevuste elluviimise edukusele (tegevus, alamtegevus, sihtgrupp, tegevuste elluviimise aeg);

6.10.1.2. hinnang kavandatud eelarve täitmisele (kavandatud eelarve ja eelarve täitmine);

6.10.1.3. tekkinud probleemid ja nende lahendamiseks võetud sammud ning ettepanekud järgmiseks aastaks.

6.10.2. Kord aastas esitatava aastaaruande lisana esitab elluviija aruandlustabeli. Aruandlustabel sisaldab lisaks punktis 6.10.1 viidatud informatsioonile ka hinnangut toetusskeemi indikaatorite saavutamisele (siht ja saavutustasemed);

6.10.3. Tekstiline aruaranne sisaldab vähemalt järgmist teavet:

6.10.3.1. hinnang tegevuste elluviimise edukusele;

6.10.3.2. hinnang kavandatud eelarve täitmisele;

6.10.3.3. hinnang toetuskeemi indikaatorite saavutamisele;

6.10.3.4. tekkinud probleemid ja nende lahendamiseks võetud sammud ning ettepanekud järgmiseks aastaks.

6.10.4. Vahearuanne 31.12.2018. aasta seisuga (esitatakse 2019. aasta 15. veebruariks) peab sisaldama lisaks punktides 6.10.2. ja 6.10.3. toodule ka toetatavate tegevuste kokkuvõtvat lühiülevaadet tegevuste elluviimise algusest kuni 2018. aasta lõpuni.

6.10.5. Elluviija koostatud lõpparuanne peab vahearuandele lisaks sisaldama ülevaadet kogu toetatavate tegevuste kogumi kohta, s.t. kõigist abikõlblikkuse perioodil elluviidud tegevustest.

6.11. Toetuse tagasinõudmine

6.11.1. Rakendusüksus teeb struktuuritoetuse seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud juhtudel finantskorrektsiooni otsuse, millega nõutakse elluvijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

6.11.2. Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-dele 45-47 ning ühendmääruse §-dele 21-23. Viivist rakendatakse vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-s 49 sätestatule vaid juhul kui Euroopa Komisjon nõuab viivise tasumist riigilt.

6.11.3. Toetuse tagasinõudmise korral muudab rakendusasutus toetatavate tegevuste eelarvet. Finantskorrektsiooni otsus vähendab punktis 1.6 märgitud eelarvet ka siis, kui vastavat käskkirja muudatust ei ole veel tehtud.

6.12. Toetuskeemi muutmine

6.12.1. Rakendusasutusel on õigus muuta toetuskeemi elluviija, rakendusüksuse või juhtkomitee ettepanekul või enda algatusel.

6.12.2. Toetuse andmise tingimuste muutmiseks vormistatakse käskkirja muudatus.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urve Palo

ettevõtlusminister